

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма	<u>Нафтогазова інженерія та технології</u>
Код та найменування спеціальності	<u>185 «Нафтогазова інженерія та технології»</u>
Шифр та найменування галузі знань	<u>18 Виробництво та технології</u>
Ступінь вищої освіти	<u>бакалавр</u>

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою управління бізнесом
Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИК: Вігуржинська С.Ю., доцент кафедри управління бізнесом,
доцент, кандидат економічних наук

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління бізнесом
Протокол від «__» _____ 20__ р. №__

Завідувач кафедри _____ Басюркіна Н.Й.
(підпис)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 185
«Нафтогазова інженерія та технології»

Протокол від «__» _____ 20__ р. №__

Голова ради _____ Тітлов О.С.
(підпис)

Гарант освітньої програми «Нафтогазова інженерія та технології»

_____ Дорошенко В.М.
(підпис)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «__» _____ 20__ р. №__

Секретар Методичної ради академії _____ Мураховський В.Г.
(підпис)

ЗМІСТ

- 1 Пояснювальна записка
  - 1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни
  - 1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти
  - 1.3 Міждисциплінарні зв'язки
  - 1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС
- 2 Зміст дисципліни:
  - 2.1 Програма змістовних модулів
  - 2.2 Перелік лабораторних робіт
  - 2.3 Перелік завдань до самостійної роботи
- 3 Критерії оцінювання результатів навчання
- 4 Інформаційне забезпечення

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Надання студентам уявлення про економіку, як наукову дисципліну, ознайомлення з основними поняттями та методологічними основами дисциплін. Вивчення зі студентами теорії і практики виробничо-господарської діяльності підприємства галузі в умовах ринкової економіки, формування в них навичок використання теоретичних положень дисципліни при вирішенні конкретних виробничо-господарських задач, розвиток сучасного економічного мислення.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- сучасний стан галузі;
- основні поняття та характеристики економіки галузі;
- методичні підходи до розрахунків основних показників виробничо-господарської діяльності підприємства галузі;

вміти:

- аналізувати, планувати та вирішувати конкретні виробничо-господарські задачі;
- обґрунтовувати забезпечення ефективного функціонування конкретних суб'єктів господарювання (галузі, підприємств).

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка енергетики і організація виробництва» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології»](#) та освітньо-професійній програмі [«Нафтогазова інженерія та технології»](#).

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК7. Здатність продемонструвати знання і розуміння комерційного та економічного контексту в теплоенергетичній галузі.

ФК8. Здатність продемонструвати розуміння першого міждисциплінарного інженерного контексту і його основних принципів.

Програмні результати навчання:

Зн3. Розуміння міждисциплінарного контексту спеціальності «Нафтогазова інженерія та технології».

Ум2. Здатність виявляти, формулювати і вирішувати інженерні завдання відповідно до спеціальності «Нафтогазова інженерія та технології»; розуміти важливість нетехнічних (суспільства, здоров'я і безпека,

навколишнє середовище, економіка і промисловість) обмежень.

Ум3. Здатність розробляти і проектувати складні вироби в теплоенергетичній галузі, процеси і системи, що задовольняють встановленим вимогам, які можуть включати обізнаність про нетехнічні (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) аспекти; обрання і застосування адекватної методології проектування.

Ум4. Здатність використовувати певне розуміння передових досягнень при проектуванні об'єктів в теплоенергетичній галузі.

АіВ2. Здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Послідовні – Дипломне проектування/ Кваліфікаційна робота бакалавра.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Кількість кредитів ECTS- 3, годин - 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	38	26	12
заочна	10	4	6
Самостійна робота, годин	Денна -52		Заочна - 80

2. Зміст дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1: Економічні показники діяльності підприємства.

№ теми	Зміст теми	Годин	
		денна	заочна
1.	Введення у курс. Основи ринкової економіки. Поняття економіки.	1	0
2.	Підприємство, як суб'єкт господарювання. Поняття «підприємство» та його особливі риси. Класифікація підприємств. Форми організації господарських товариств. Види об'єднань підприємств.	1	0
3.	Форми суспільної організації виробництва. Концентрація виробництва та її показники. Спеціалізація та її показники. Кооперація виробництва. Комбінування виробництва, конверсія, диверсифікація. Основні напрямки вдосконалення форм виробництва.	0	0
4.	Основні виробничі фонди підприємства. Поняття та економічна суть основних фондів галузі. Методи обліку та оцінки ОФ. Фізичне та моральне знищення ОФ. Амортизація ОФ. Показники використання ОФ та шляхи покращення їх використання. Поняття та види нематеріальних ресурсів та нематеріальних активів підприємства.	2	0
5.	Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства. Поняття, склад та структура оборотних фондів. Оборотні кошти, їх склад, структура та джерела фінансування.	2	0

	Нормування ОК. Методи визначення потреб в ОК. Показники та шляхи прискорення ОК.		
6.	Трудові ресурси, продуктивність праці та заробітна плата. Склад та структура персоналу галузевого підприємства. Суть та значення продуктивності праці. Показники та методи вимірювання продуктивності праці. Мотивація праці, суть заробітної плати. Тарифна система. Форми та система заробітної плати.	2	1
7.	Собівартість енергетичної продукції. Поняття собівартості. Види собівартості та її структура. Класифікація витрат по економічним елементам та калькуляційним статтям. Поняття та функції ціни. Види цін на продукцію паливно-енергетичного комплексу.	2	0
8.	Прибуток та рентабельність продукції. Суть та значення прибутку. Види прибутку. Формування та розподіл прибутку. Поняття та види рентабельності.	2	1
9.	Економічна ефективність капітальних вкладень та нової техніки. Поняття економічної ефективності та економічного ефекту. Значення підвищення ефективності виробництва, капітальних вкладень та нової техніки.	2	0

Змістовний модуль 2: Основи організації виробництва.

№ теми	Зміст теми	Годин	
		денна	заочна
1.	Організація виробництва та її особливості. Сутність поняття «організація виробництва». Виробничий процес, його структура та принципи організації. Типи виробництва та їх техніко-економічна характеристика.	2	1
2.	Організація виробничого процесу за часом та у просторі. Виробничий цикл та його структура. Розрахунок тривалості виробничого циклу при різних видах прямування деталей у виробництві. Шляхи скорочення тривалості виробничого циклу.	2	0
3.	Організація наукових досліджень, винахідництва та раціоналізації на підприємстві. Суть, задачі та організація НДР на підприємствах, НПО, НДІ. Організація та стимулювання винахідницької та організаційної діяльності. Організація патентно-ліцензійної роботи.	1	0
4.	Організація технічної підготовки виробництва. Зміст та статті конструкторської та технологічної підготовки виробництва. Показники технологічності та якості конструкції. Організація конструкторської підготовки при механізації та автоматизації проектування (САПР).	1	0
5.	Планування процесів створення та освоєння нової техніки. Сіткові методи планування та управління. Методи планування підготовки виробництва та основні напрямки скорочення її тривалості. Принципи сіткового планування та управління. Види сіткових моделей та	2	1

	правила їх розбудови. Аналіз сіткових моделей та їх оптимізація. Управління ходом робіт при створенні нової техніки за допомогою сіткових моделей.		
6.	Організація потокового та автоматизованого виробництва. Загальна характеристика та види потокового виробництва. Поняття про такт і ритм потокових ліній. Розрахунок різних видів потокових ліній. Роботи та маніпулятори на потокових лініях. Особливості організації автоматизованих потокових ліній.	2	0
7.	Організаційно-економічні основи гнучкого виробництва. Склад гнучких виробничих систем (ГВС) та їх задачі. Основи організації ГВС. Економічна ефективність ГВС.	0	0
8.	Виробнича інфраструктура підприємства та організація технічного обслуговування виробництва. Поняття і види інфраструктури підприємства. Система технічного обслуговування.	2	0

1.2. Перелік практичних робіт

№ пр. роб.	Назва практичної роботи	Годин	
		денна	заочна
1.	Основні виробничі фонди підприємства. Оборотні кошти.	2	0
2.	Трудові ресурси, продуктивність праці та заробітна плата. Собівартість енергетичної продукції, прибуток та рентабельність.	2	2
3.	Економічна ефективність капітальних вкладень та нової техніки.	2	2
4.	Планування процесів створення та освоєння нової техніки. Сіткові методи планування та управління.	2	2
5.	Організація виробничого процесу за часом та у просторі.	2	0
6.	Організаційно-економічні основи гнучкого виробництва.	2	0

1.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Об'єм у годинах		№№ завдання
		денна	заочна	
1.	Введення у курс. Основи ринкової економіки.	1	1	[1] с. 5...8
2.	Підприємство, як суб'єкт господарювання.	2	2	[1] с. 9...16, [2] с. 5...7
3.	Форми суспільної організації виробництва.	3	3	[1] с. 17...24
4.	Основні виробничі фонди підприємства.	3	4	[1] с. 25...36, [2] с. 8...16
5.	Оборотні фонди та оборотні кошти підприємства.	3	5	[1] с. 37...44, [2] с. 16...22
6.	Трудові ресурси, продуктивність праці та заробітна плата.	3	5	[1] с. 45...51, [2] с. 23...35
7.	Собівартість енергетичної продукції.	3	4	[1] с. 52...64, [2] с. 35...41
8.	Прибуток та рентабельність продукції.	3	5	[1] с. 65...69, [2] с. 41...47

9.	Економічна ефективність капітальних вкладень та нової техніки.	3	5	[1] с. 70...73, [2] с. 47...53
10.	Організація виробництва та її особливості.	3	4	[1] с. 74...81, [2] с. 53...56
11.	Організація виробничого процесу за часом та у просторі.	3	5	[1] с. 82...91, [2] с. 56...60
12.	Організація наукових досліджень, винахідництва та раціоналізації на підприємстві.	2	4	[1] с. 92...104
13.	Організація технічної підготовки виробництва.	2	3	[1] с. 105...109
14.	Планування процесів створення та освоєння нової техніки. Сіткові методи планування та управління.	4	6	[1] с. 110...116, [2] с. 60...66
15.	Організація потокового та автоматизованого виробництва.	3	4	[1] с. 117...125, [2] с. 67...72
16.	Організаційно-економічні основи гнучкого виробництва.	2	4	[1] с. 126...129
17.	Виробнича інфраструктура підприємства та організація технічного обслуговування виробництва.	3	6	[1] с. 130...135, [2] с. 73...79
18.	Виконання індивідуального завдання.	6	10	

3. Критерії оцінювання результатів навчання Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	<i>min</i>	<i>max</i>	Кіль-ть робіт	Сумарні бали		Кіль-ть робіт	Сумарні бали	
				<i>min</i>	<i>max</i>		<i>min</i>	<i>max</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Економічні показники діяльності енергетичного підприємства.								
Виконання практичних робіт	3	5	3	9	15	2	6	10
Опрацювання тем, не винесених на лекції	3/1	5/2	1	3	5	7	7	14
Підготовка до практичних занять	3	5	3	9	15	2	6	10
Виконання індивідуальних завдань	14/16	25/26	1	14	25	1	16	26
Проміжна сума				35	60		35	60
Модульний контроль	25	40	1	25	40		25	40
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
Змістовний модуль 2. Основи організації виробництва.								
Виконання практичних робіт	3	5	3	9	15	1	3	5

Опрацювання тем, не винесених на лекції	3/1	5/2	1	3	5	6	6	12
Підготовка до практичних занять	3	5	3	9	15	1	3	5
Виконання індивідуальних завдань	14/23	25/38	1	14	25	1	23	38
Проміжна сума				35	60		35	60
Модульний контроль (тестовий)	25	40	1	25	40	1	25	40
Оцінка за змістовий модуль 2				60	100		60	100

4. Інформаційні ресурси

1. Вігуржинська С.Ю. Економіка енергетики і організація виробництва: Конспект лекцій. О.:ОНАХТ, 2019. – 142 с.
2. Вігуржинська С.Ю. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Економіка енергетики і організація виробництва». О.:ОНАХТ, 2020. – 80 с.
3. Вігуржинська С.Ю., Колісник В.І. «Економіка організації виробництва» : навч. посіб. / Одеса, ОНАПТ, 2015 – 102 с.
4. Мороз В. С. Організація виробництва : навч. посіб. / Київ : Ліра-К, 2015. – 256 с.
5. Організація виробництва : підручник / А. І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А. І. Яковлев, С. П. Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХП", 2016. – 436 с.
6. Офіційний веб-портал Енергетика України. Статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaenergy.com.ua/select/section/statistics/>
7. Звіт про стан реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2035 року "Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність" за 2019 рік.